

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Češnja vsak štetek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 6 K, pol leta 2 K in za četiri leta 1 K. Naročnina na Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrelne države 6 K. Kdor hodi sam ponj, plaša na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Kmetičarskega društva“ dobivaje list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije, za dvakrat 25 vin., za trikrat 85 vin. Za večkratne oglase primeran popust, inserati se sprejemajo do urede s jutraj, — Reklamacije se pošiljajo na isti dan, za večkratne oglase primeran popust, inserati se sprejemajo do urede s jutraj, — Reklamacije se pošiljajo na isti dan.

Katoliški Slovenci in Hrvati!

Na početku nove dobe smo. Hrepenenje po napredku je prevzelo vse naše vrste. Neutrudljivo se dela na vseh poljih: za umsko izobrazbo, za gospodarski prosep, za politično svobodo, za socialno organizacijo. Splošna izobrazba se dviga, gospodarstvo napreduje, vsi stanovi se probujajo in družijo.

Upapoln je ta napredek in vesel pogled v bodočnost, če ne bomo pozabili ob vsem tem delu na eno resnico. Katera je ta resnica? Ta, da sam zunanji napredek nima v sebi nobenega trdnega in trajnega jamstva in da tudi ne more donesti narodom resnične sreče. Pamet, razodetje in življenje priča, da je resnično poročstvo človeške sreče v sreči, v duši, da je resnično poročstvo človeške sreče — vera.

In zares! Potrebno je delo za gospodarsko blaginjo, a kaj bi pomagalo, ko bi tudi zemlja več rodila, ko bi bil tudi lepši in bogatejši naš zemski dom, če bi pa izgubili izpred oči Boga, dušo, večnost? A ne samo to! Tudi na zemlji ni mogoča resnična blaginja brez vere v Boga. Kakšno bo naše življenje brez Boga, kakšen rod brez strahu božjega, kakšna družba brez vere v božjo pravico? Kakšni bodo narodi, kakšne države, kakšne vlade brez vere v Boga? Kje bo poštenje v politiki, kje pravica v socialnih razmerah, kje dejanska ljubezen v stiskah?

A ravno v silnem vnanjem delu in ob velikem gospodarskem napredku narodi radi pozabijo na to, da je vera življenje našega življenja, da bo le veren narod pravno zdrav, zares vesel svojega dela in resnično srečen. Zato treba od časa do časa to zavest poživiti in okrepiti. Ta blagonsni namen pa imajo zlasti tudi katoliški shodi. Zato je gotovo priložno, da se zberemo zopet na velik katoliški shod, ki naj iznova okrepi v nas vso versko zavest, ki naj nas opozori na nove nevarnosti, ki naj zbere zopet vse sile, ki naj da vsemu napredku notranjo moč in pravo smer.

A ni to edini razlog, da vas vabimo na katoliški shod.

Hvala Bogu, Cerkev nas katoličanov nikdar ne zabi spominjati na tisti božji izrek: „Le eno je potrebno“. Tudi imamo pri vsem gospodarskem delu dobre voditelje, ki se živo zavedajo, kaj je poedincem in narodom vera. Zato je nevarnost manjša, da bi se v delu izgubil misel za vero. A druga nevarnost je, ki je od dne do dne večja. Dan na dan se nam vsiljujejo novi časopisi, ki sovražijo Boga in Cerkev, ki sovražijo vero, ki delajo z vsemi pomočki, s hlimbo in grožnjo, z lažjo in prevaro na to, da bi izrovali iz

V LJUBLJANI, na veliko soboto 1913.

sre zaupanje do škofov in duhovnikov, ljubezen do Cerkve, nazadnje pa vero v Boga. Bolj kakor kdaj je treba dandanes katoličanom globoke vere, žive katoliške zavesti, a tudi neustrašnega krščanskega moštva? Ni je lepše prilike, da si okrepimo katoliško zavest, da javno izkažemo svojo zvestobo veri, da si iznova zaprisežemo krščansko moštvo, kot je katoliški shod. Naš katoliški shod boji javna manifestacija naše vere, a tudi javna manifestacija naše moške volje, da ne pustimo blati naših svetinjakdar in nikomur! Naš katoliški shod boji glasna izpoved, da hočemo z vso odločnostjo izvajati načelo: proč s slabim časopisjem! Ven iz naših hiš s časopisi, ki pod hinavsko krinko naprednosti izkušajo zamoriti v nas podedovano vernost in udanost do sv. očeta, do škofov in duhovnikov! Ven iz naših hiš s časopisi, ki sramote našo Cerkev! Ven iz naših hiš s časopisi, ki z lažjo svobodno misli trosijo po naši domovini brezverstvo in bogotajstvo!

Tudi zato vas vabimo na katoliški shod.

Je pa še en razlog.

Letos obhaja katoliška Cerkev slovesni jubilej svoje zmage nad pogansivom tudi v javnem življenju. L. 312. je premagal cesar Konstantin Veliki zastopnika pogansiva, cesarja Maksencija. Premagal ga je pred vrati večnega mesta v znamenju sv. križa. Leta 312. pa je Konstantin javno proglasil svobodo Cerkve.

Ali ni prav, da se tudi katoliški narodi spominjajo tega jubileja? Zakaj svoboda Cerkve — svoboda narodov! In zlasti v naših dneh! Ali ne vstaja novo poganstvo, ki izkuša zopet zasesti Cerkev in narode ter jih izročiti samosilju brezverskih držav? Tudi v naši Avstriji se dan na dan bolj družijo sile teme, ki je njih namen: uničiti svobodo Cerkve, zahtevati „ločitev Cerkve od države“, „svobodna šola“, „civilni zakon“, „sežiganje mrličev“ imajo samo namen, izločiti iz javnega življenja vsak vpliv Cerkve, zažubiti glas Cerkve, glas nje zapovedi in prepovedi, glas vere, glas božjega evangelija o pravica tlačenih in zatiranih. Zato moramo dandanes bolj kakor kdaj s plamtečo ljubeznijo ljubiti svobodo Cerkve! Katoliški shod boji slovesen izraz te naše ljubezni in odločna izpoved naše volje, da hočemo katoliški Cerkvi priboriti in ohraniti tisto svobodo, ki je nje sveta pravica! Naš jubilejni katoliški shod naj podžge novo ljubezen in novo navdušenje

za sv. Cerkev. To navdušenje naj se kaže tudi v apostolstvu, v delu za edinstvo Cerkve, za razširjenje božjega kraljestva med narodi. To delo bo najlepši spomin velikega letošnjega jubileja!

Naj bi združil katoliški shod ves naš narod v živi zavesti, da je znamenje sv. križa, vera naša, edino resnično poročstvo prave blaginje in da veljajo tudi našemu narodu tiste besede, ki jih je zrl Konstantin plameneče na nebu pod znamenjem sv. križa: V tem znamenju boš zmagal!

V tem znamenju vas vabimo na katoliški shod, ki bo 24., 25., 26. in 27. avgusta v Ljubljani.

Katoliški Hrvati! Tudi vas vabimo na katoliški shod v Ljubljano. Hrvati in Slovenci smo eminentno katoliški narod. Taki smo bili, taki hočemo ostati. A prav je, da to v sedanjih resnih dneh tudi javno, slovesno in solidarno izpovemo. Naj ve zapad, naj ve vzhod: Christianus mihi nomen, catholicus cognomen! Kristjani smo, katoličani smo! Slovenci in Hrvati nismo združeni pod habsburškim žezlom le po naravnih vezeh krvi in jezika, temveč vsled milostivega zvanja božje previdnosti tudi po edinstvu vere in Cerkve. V duhu tega edinstva bomo zborovali ob slovesnih dneh ljubljanskega katoliškega shoda, polni navdušenja za prevzvišene resnice naše svete vere in za našo milo hrvatsko-slovensko domovino.

Katoliški Slovenci in Hrvati! Izrekla se je tudi prelepa misel, naj bi se ob letošnjem katoliškem shodu slovensko in hrvatsko ljudstvo slovesno posvetilo Brezmadežni. In zares! Ali bi mogli lepše izraziti svoje težnje in svoje želje? Naša želja je, da bi se mišljenje naše dobe ne zatopilo v sveču, v svetnem pohlepu in uživanju. Naša želja je, da bi se moglo ohraniti naše ljudstvo neobmažeževano, čisto in verno, vdano Cerkvi in Bogu. Naša želja je, da bi krščanstvo vedno bolj zmagovalo naš močmi teme, in da bi zavladal v narodih Kristus, Zveličar sveta. A kje je močnejša zavetnica teh naših teženj in želj, kot je Brezmadežna? Brezmadežna je „veliko znamenje na nebu“ naše dobe, ki s svojo čisto lepoto dviga narode kvišku iz nižav strasti, nevere in greha. Brezmadežna je od početka velika zmagovalka v bojih z močmi teme. Brezmadežna je sveta Mati Zveličarja sveta. Komu naj izročimo, komu posvetimo z večjim zaupanjem sklepe katoliškega shoda, da jim izprosi blagoslova od Boga, kot Njej, Devici Brezmadežni!

Pripravljalni odbor za katoliški shod v Ljubljani:

Dr. Josip Gruđen, stolni kanonik
predsednik.

Fran Povše, državni in deželni poslanec
podpredsednik.

Anton Sušnik, c. kr. profesor
blagajnik.

Ivan Štefe, urednik
tajnik.

Občni zbor Slov. Kmečke Zveze.

Letošnji občni zbor Slovenske Kmečke Zveze ne bo ostal brez pomena za nadaljni razvoj političnega življenja na Slovenskem Stajerju. Storil se je velevažen sklep: Slovenska Kmečka Zveza, v svesti si svoje politične moči in odgovornosti, je povabila delavstvo in obrtništvo, tržanstvo in meščanstvo, v kolikor stoji na temeljnih načelih Vseslovenske Ljudske stranke, na skupno politično organizacijo. Kar enako misli, skupaj dela in se rama ob rami bojuje, naj je tudi potom politične organizacije tesneje združeno. Odbor S. K. Z. je pooblaščen, da v najkrajšem času določi tudi obliko novi organizaciji, in potem stopi tudi naše delavstvo, obrtništvo, tržanstvo in meščanstvo politično organizirano na dan.

Se-le, ko so liberalci razbili spodnještajersko slovo in si ustanovili takozvano Narodno stranko, nastala je Slovenska Kmečka Zveza. Zbrala je okoli sebe vse, ki niso mogli vstopiti v liberalno organizacijo. Kakor so pokazala dejstva, je bilo teh ogromna večina. Od postanka S. K. Z. do danes je poteklo 6 let. Ni veliko let, toda dela veliko. Izvojevala je že 3 volilne boje za državni, oziroma za deželni zbor. Poleg sebe je postavila močne organizacije: Združ-

na Zveza šteje na Spodnještajerskem danes 113 združenj; Slov. Krščansko-socialna Zveza se ponša s 152 društvi in vrhu tega ima lastno organizacijo za moško in žensko mladino ter telovadno organizacijo Orel; iz tal vstaja nova delavska organizacija Jugoslovanska Strokovna Zveza; za obrambno delo je organizirana Slovenska Straža. Trije časopisi podpirajo vse to delovanje: „Slovenski Gospodar“, „Straža“ in „Naš Dom“, vsi skupaj v ponosnem številu 20.000 iztisov. Za politično izobrazbo se je priredilo samo lansko leto približno 150 političnih shodov.

Ako sedaj slišimo, da se bo organiziralo v najbližnjem času tudi obrtništvo, tržanstvo in meščanstvo, moramo priznati, da se dela v naši stranki smotreno po močro zamišljenem načrtu. In kjer je delo, tam je vedno dovolj pristašev. Zato pa tudi naše organizacije ne zborujejo pred praznimi dvoranami. Ta ko je bilo tudi zadnje nedeljo, dne 30. aprila, ko je obhajala S. K. Z. v Mariboru svoj letošnji občni zbor.

Načelnikov pozdrav.

Občni zbor otvori njen načelnik državni in deželni poslanec Ivan Roškar. Pozdravi kranjskega deželne in državnega poslanca Fr. Povšeta, deželne ga odbornika Fr. Robiča, vse deželne in državne poslance in zborovalce, izmed katerih s posebnim zadovoljstvom omenja lepo število kmečkih delavcev. Pred

tremi leti je govoril na obnem zboru S. K. Z. politični voditelj katoliško-narodnih Slovencev in Hrvatov, dr. Ivan Susteršič. Iani smo slišali našega duhovitega organizatorja dr. Janeza Kreka, in letos nam je bila ponujena prilika, da spoznamo v boju za kmečke interese osivelega, a še vedno mladeniškega Frana Povšeta. Zborovalci so z navdušenim ploskanjem pozdravljali dragega gosta iz Kranjske, ki se je viharo ponovilo, ko mu predsednik podeli besedo.

Fran Povše.

Rad se je odzval vabilu odbora S. K. Z., da pride govoriti o kmečkih vprašanjih slovenskim kmetom na Slovenskem Stajerju. Lahko je to storil, ker mu je srce polno ljubezni do kmečkoga stanu in njegovo življenje posvečeno skrbi za kmečko stvar, in česar je srce polno, tega usta prekipevajo.

Dolgo je manjkalo kmečkemu stanu samozavesti. Ni se zavedal svojega velikega pomena za vsako državo, zato tudi ni od države zahteval, da jemlje nanj ozir kakor na druge stanove. Drugim stanovom je šla država na roko ter podpirala njih stremeljenja in njih organizacije. V zadnjih 10letjih je začela tudi v kmetu kliti zavest o njegovem velikem pomenu. Toda zaman se je oziral okoli po prijateljih. Zato je segel po drugem, a tudi najbolj sigurnem sredstvu, ki se mu pravi samopomoč. Začel se je organizirati. S pomočjo